

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. II. An doctrina de opinione probabili sequenda incurrat hanc
damnationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

est tutissima, & solum dicitur materialiter minus tuta, propterea quod exponitur peccato materiali, vt explicui in 1. & 3. part. Crif. Theologica.

9. Sexto denique vincitur ijs omnibus, quibus infra probabo, opinionem probabiliter probabilem non incurrere damnationem huius tertiae propositionis.

CAPVT II.

An doctrina de opinione probabiliter sequenda incurrat hanc damnationem?

SUMMARIVM.

Damnari opiniones probabiliter probabiles aliqui censent. n. 10. & 14.

Argumenta quibus moventur. n. 11. & seqq.

Lumb. 10. **R**aymundus Lumbier tom. 3. Summa a num. 1737. distinguit duplex genus opinionum probabilium; eo quod aliae sint certo probabiles, & aliae sint probabiliter probabiles. Nam circa aliquas opiniones formamus iudicium certum de probabilitate earum; circa alias vero non possumus formare iudicium certum, sed dumtaxat probabile de ipsa probabilitate earum, idque asserit tam de probabilitate intrinseca, quam de extrinseca. Quam distinctionem quidam Recentiores prius docuerant. Docet ergo, posse nos vt ad praxim opinione certo probabili; non vero ea, quae est probabiliter probabilis. Et concludit. in hoc decreto, nomine tenuis probabilitatis intelligi opinionem, quae non est certo probabilis; sed probabiliter probabilis.

11. Quas vero opiniones conti-

neat hic Author sub nomine probabiliter probabilium, ex eius argumentis colligitur. Igitur opiniones tenuiter probabiles, de quibus loquitur decretum, esse eas, quae solum sunt probabiliter probabiles; sic probat primo. Quia qui operatur ex opinione probabiliter probabili, non reddit fetutum, quod non peccabit, imo re ipsa formidat, an re ipsa peccabit: agnoscensque periculum peccandi, illud amplectitur: ergo illud dictamen conscientiae non est certum, sed quasi dubium: ergo peccat operando cum eo dubio practico: ergo merito intelligitur damnata ea opinio probabiliter probabilis sub nomine tenuis probabilitatis.

12. Probat secundo illo exemplo Guilielmi Episcopi Parisiensis, cui apparuit quidam Cancellarius Parisiensis affirmans, se in aeternum damnatum ex tribus causis; quarum vna erat, vt ipse dixit: *Contra sententiam plurimorum de pluralitate beneficiorum, quasi licite tenendorum, opinionem propriam defensavi; & in hoc me periculo mortalis culpa commisi.* Sed prius ante mortem suaserat ei praedictus Episcopus, vt vnum beneficium retinens reliqua renunciaret: responditque Cancellarius: *Experiar, an sit damnabilis opinio de retentione plurium beneficiorum.* Ex quo colligit Lumbier, Cancellarium formidasse de probabilitate opinionis, atque adeo exposuisse se periculo peccandi: id autem est sequi opinionem probabiliter probabilem: ergo peccat, qui talem opinionem sequitur. Alia exempla refert ad idem propositum.

13. Probat tertio. Nam vt quis non peccet, non sufficit formare iudicium probabile, quo probabiliter censeat, se non peccare; sed requiritur iudicium certum, quo censeat, se in tali operatione non peccaturum: sed qui sequitur opinionem probabiliter pro-

babilem, non potest certo sibi persuadere, se non peccare; quin potius format iudicium solummodo probabile, quod re ipsa non peccabit: ergo qui sequitur opinionem probabiliter probabilem, peccat.

Filgu.

14. Eadem via graditur Emmanuel de Filguera in Lucerna decretali in expositione huius tertiæ propositionis asserens, tenuem probabilitatem consistere in eo, quod opinio sit probabiliter probabilis. Sic enim loquitur? [Opinio probabiliter probabilis habet tenuem probabilitatem respectu opinionis certo probabilis, sicut probabile est quid tenue respectu certi: ergo tenuis probabilitas cognoscitur in hoc, quod est esse tale probabiliter. Quodnam autem discrimen inter opinionem certo probabilem, & probabiliter probabilem versetur, cursim aperiam. Nam probabilitas certo probabilis desumitur, quando est intrinseca ex fundamentis, quibus innititur, vel ex Doctoribus, si existat extrinseca, qui eam timentur, imo & ex contrariis eam probabilem vocantibus. Unde talis opinio certitudinem tribuit sive eam sequenti, sive consulenti, quod sit probabilis: quæ certitudo habetur ex cognitione, qua noscit sequens, aut consulens, certam esse eius probabilitatem. Alias enim si talem cognitionem non haberet, conscientiam certam non posset efformare, sed dubiam, & omnino formidantem, peccandi periculo expositam, quia nec assensus est prudens, neque electio. Probabilitas probabiliter talis desumitur communiter ex paucis Doctoribus eam opinioni tribuentibus, sed ab alijs plerumque probabilis non censetur. Quare prædictæ opinioni probabiliter talis nefas est adhærere, quia prudenter quis nequit certum dictamen concipere ad operandum, sed solum dubium, insufficiens ad opus licite exercendum.] Huicvsque Filguera. Con-

veniunt ergo Lumbier, & Filguera in eo, quod damnata manent per hoc decretum opiniones, quæ non sunt certo probabiles, sed duntaxat probabiliter probabiles.

CAPVT III.

Reffellitur præcedens dicendi modus.

SYMMARIVM.

Epithetum tenuis adiunctum probabilitati est additum diminuens. n. 15.

Hi duo termini Probabilitas tenuis involvunt contradictionem. n. 16.

Non admitto distinctionem probabiliter probabilis, & certo probabilis.

Ibid.

Quomodo repugnet, opinionem probabiliter probabilem esse tenuiter probabilem? n. 17.

Qui format probabile iudicium de probabilitate opinionis, format iudicium prudens. n. 18.

Si due opiniones oppositæ sint probabiliter probabiles, cogemur eligere tutiorem, si vera est sententia adversariorum. n. 19.

Et quam sit intolerabile onus in hoc casu. n. 20.

Et quæ inde implicatio contradictionis involvatur? n. 21.

Solvitur obiectio. n. 22.

15. **P**remitto primo, cum dicitur *tenuis probabilitas*, illud epithetum *tenuis* esse additum diminuens taliter, quod opinio tenuiter probabilis non potest dici absolute probabilis, aut vere probabilis. Patet assertum ex similibus. Nam cum quis dici-